

SZKOŁY FLAMENCO W POLSCE

Jak wiele jest stylów flamenco, tak wiele teorii skąd wzięła się nazwa tego tańca. Niektórzy badacze twierdzą, że pochodzi ono od łacińskiego słowa *flamma* czyli ogień, gdyż właśnie ognisty charakter mają tańce i pieśni flamenco. Inni przypuszczają, że ponieważ flamenco zostało przyniesione do Hiszpanii w XVI wieku przez Cyganów pochodzących z Flandrii to jego nazwa pochodzi od słowa Flandria, bądź Flamandczyk. Jeszcze inna teoria mówi, że flamenco nazwę swą wywodzi od podobieństwa tej sztuki do ptaka flaminga, którego w języku hiszpańskim nazywa się *flamenco*¹.

Flamenco ma wiele stylów. Do najpopularniejszych z nich należą: alegrias, tangos, tientos, rumba flamenco, guagiras, solea, garrotin, seguiriyas i martinete. Nieodłącznie z nimi jest związana gra na kastanietach, tamburynie i gitarze, klaskanie czyli palmas, stepowanie czyli zapateado, praca chustą, wachlarzem i innymi podobnymi rekwizytami. Flamenco popularność na całym świecie zaczęło zdobywać w XX wieku².

W Polsce nie można nie zauważyć, że najwięcej jest szkół tańca towarzyskiego gdyż w ostatnich latach znacznie wzrosło zainteresowanie tańcem w naszym społeczeństwie. Na pewno niemały wpływ na to miał program telewizyjny „Taniec z gwiazdami”, warto jednak zauważyć, że również inne style tańca przeżywają swój rozkwit. Jednym z nich jest flamenco.

Polskie flamenco zaczęło się od jednej kobiety, a mianowicie Grażyny Adamczyk Lidtke. Od dzieciństwa miała ona doczynienia z tańcem. Najpierw uczęszczała do Koła Pantonimy Remigiusza Lencyka, a potem była członkiem studenckiego teatru pantonimy Gest. Do rozpoczęcia przygody z tańcem flamenco zachęciła ją attache kulturalna Ambasady Argentyny – Nydia Gutierrez. Gdy na przełomie 1981/82 roku spotkały się podczas otwarcia Wystawy Fotografii Argentyńskiej we Wrocławiu Nydia Gutierrez zaproponowała jej rozpoczęcie nauki tańca flamenco i zaprosiła do Warszawy na prywatne lekcje u Alfonso Gutierrez, jej męża³. Poza tym wydarzeniem, jak sama Grażyna Adamczyk Lidtke przyznaje, do rozkwitu flamenco w naszym kraju przyczyniła się również atmosfera lat 70 i 80. Polska

¹ Por. www.flamencoarte.com/flamenco.htm, 20 maja 2008.

² Por. tamże.

³ Por. www.flamencoarte.com/o_nas.htm, 20 maja 2008.

otworzyła się na egzotykę. Powstawało coraz więcej tłumaczeń literatury iberoamerykańskiej, a także by studiować przyjeżdżała młodzież z Azji, Afryki i Antyli. Bazując na hipisowskiej popkulturze wzrosło również zainteresowanie muzyką etniczną, a stąd już tylko krok do flamenco.

W połowie lat 80-tych, Grażyna Adamczyk Lidtke stworzyła zespół taneczno-muzyczny „Rosas y Luceros”. „Wkrótce najstarsza uczestniczka grupy Małgorzata Kubiak odłączyła się od zespołu i zaczęła występować w duecie z Markiem Krajewskim, a potem w trio „Toque flamenco” z Witkiem Łukaszewskim z Kościana”⁴. To od Marka Krajewskiego Witek Łukaszewski nauczył się gry flamenco, a następnie rozpoczął organizowanie cyklicznych festiwali gitarowych w Kościanie. Zjeżdżali się tam gitarzyści zafascynowani muzyką flamenco, a także tancerki flamenco, gdyż to właśnie tam można było poznawać formy, choreografię i step hiszpański. W Kościanie wytworzyło się nowe środowisko flamenco, które następnie objęło teren Poznania i przeniosło się nawet na Górny Śląsk. Witek Łukaszewski wykształcił wielu gitarzystów flamenco, m. in. braci Sławomira i Michała Dolatów, którzy powołali do życia zespół „Danza del Fuego”⁵.

Grażyna Adamczyk Lidtke w 1986 roku założyła zespół „Ritmo Flamenco”, który koncertował nie tylko w kraju ale i za granicą. W 1989 roku powstała pierwsza a Polsce prywatna szkoła flamenco. Miała swoją siedzibę we Wrocławiu i to właśnie tam przez wiele lat najsilniej rozwijała się muzyka flamenco.

Druga szkoła flamenco w Polsce powstała w marcu 1991 roku w Warszawie. Jej założycielami byli Grażyna Adamczyk Lidtke wraz z Markiem Krajewskim. Była to Szkoła Flamenco przy Agencji SCS Stanleya Cieślaka. Jak wspomina Grażyna Adamczyk Lidtke, „najstarsza warszawska szkoła flamenco kilkakrotnie zmieniała siedzibę. Pierwszą lokalizację miała w budynku szkolnym na zapleczu ul. Marszałkowskiej w pobliżu Parku Saskiego. W następnym roku szkoła przeniosła się do sali baletowej Estrady Stołecznej na pl. Zbawiciela”⁶. W kolejnym roku przenieśli działalność do sali Teatru Syrena. Równocześnie z prowadzeniem szkoły, Grażyna Adamczyk Lidtke koncertowała z wrocławskimi zespołami flamenco: „Ritmo Flamenco” i „Sol del Sur”.

Marek Krajewski jest również założycielem kolejnej szkoły flamenco w Warszawie, niezależnej od jego pierwszego projektu, nazwanej „Warszawską Szkołą Flamenco”. Jej siedzibą stała się szkoła podstawowa im. gen. Świerczewskiego (obecnie im. Cervantesa)

⁴ Tamże.

⁵ Por. tamże.

⁶ Tamże.

przy ul. Zakrzewskiej⁷. Pierwszymi nauczycielkami były tam adeptki Szkoły Flamenco przy Agencji SCS: Małgorzata Matuszewska i Joanna Strużewska.

Kolejne szkoły tańca flamenco powstawały na terenie całego kraju. Niestety nie udało mi się dotrzeć do żadnego źródła książkowego na ich temat. Nie sposób również dotrzeć do wszystkich ze szkół zajmujących się flamenco, gdyż często jest ono jednym z wielu innych kursów proponowanych przez danych instruktorów. Poza pierwszymi szkołami flamenco, które przedstawiłam powyżej, chciałabym w dalszej części pracy krótko opisać kilka ze szkół, mających swe siedziby w największych miastach Polski.

We Wrocławiu, gdzie miało swój początek polskie flamenco, oprócz Domu Tańca Pałacyk, którego założycielką jest Grażyna Adamczyk Lidtke, działają dwie duże szkoły flamenco. Pierwszą z nich założyła i prowadzi Katarzyna Małecka. Jest ona tancerką, choreografem i tłumaczem języka hiszpańskiego. Jak sama twierdzi, by dobrze zrozumieć flamenco powinno się znać hiszpański, ponieważ wtedy wie się o czym śpiewają śpiewacy flamenco. Katarzyna Małecka przez wiele lat podróżowała po Hiszpanii poznając tamtejszą kulturę. Wraz z Elżbietą Moszczyńską zaangażowała się w rozwój tańca flamenco w Polsce. Podróżowała z nią po Andaluzji. Współpracowała również z Markiem Krajewskim. Tańca flamenco uczyła się w Madrycie, w najbardziej znanej szkole flamenco Amor de Dios. Od 2001 roku prowadzi kursy tańca we Wrocławiu i Kłodzku. Jak twierdzi, najważniejsze jest wydobyć z każdego ucznia tego, jak on czuje flamenco, a nie ślepe naśladowanie ruchów instruktora⁸.

Drugą szkołę flamenco we Wrocławiu, Centrum Sztuki Flamenco, prowadzi Katarzyna Radułowicz. Jej przygoda z tańcem rozpoczęła się od wysłuchania „Mszy Flamenco” Paco Pena podczas festiwalu Vratysławia Cantans. Flamenco uczyła się u Grażyny Adamczyk Lidtke, a następnie w Hamburgu u Dominique Lasaki. Dzięki pomocy Katarzyny Małeckiej wyjechała do Hiszpanii by uczyć się w Amor de Dios. Wielokrotnie zdobywała nagrody z grupą „Viva Flamenco”, a także współpracowała z Witkiem Łukaszewskim, Sueno Andaluz, Tiento Flamenco i Danza del Fuego. Oprócz założenia własnej szkoły tańca, jest organizatorką corocznych Festiwali Tańca Flamenco we Wrocławiu⁹.

W Warszawie poza szkołą flamenco utworzoną przez Marka Krajewskiego istnieją trzy studia tańca, które chciałabym przedstawić. Pierwszym z nich jest Studio Tańców Orientalnych i Flamenco w Teatrze NTF. Zajęcia prowadzi w nim Małgorzata Matuszewska,

⁷ Por. tamże.

⁸ Por. www.arteflamenco.sisco.pl, 23 maja 2008.

⁹ Por. www.centrumflamenco.pl, 23 maja 2008.

która uczyła się tańca właśnie u Marka Krajewskiego¹⁰. Drugą szkołą jest Szkoła Tańca Flamenco Triana prowadzona przez Martę Dębską, we współpracy z prowadzącymi naukę śpiewu Magdą Ziółkowską i Arturem Muszyńskim¹¹. Oni również wywodzą się ze szkoły flamenco prowadzonej przez Marka Krajewskiego. Istnieje również Klub Moc Tańca, w którym można uczyć się podstaw flamenco. Niestety żadna z tych szkół nie przedstawia swojej historii. Można jednak przypuszczać, że nie działają one dłużej niż 10 lat, jako adepci pierwszej ze szkół flamenco w Warszawie.

Studio Flamenco w Łodzi powstało z inicjatywy Marka Krajewskiego w 2001 roku. Szkołę prowadzi Anna Redlin, uczennica założyciela. Szkoła prowadzi nie tylko zajęcia w tygodniu, ale również warsztaty weekendowe, a raz w roku specjalny koncert dla uczestników rocznych kursów, na którym można szerokiemu gronu przedstawić swoje umiejętności¹².

Największą szkołą flamenco w Poznaniu jest La Tormenta. Została ona założona przez Katarzynę Burgiel, która pobierała nauki między innymi w szkole Amor de Dios. Jej nauczycielką była również Tibu la Tormenta, która to namówiła ją do założenia własnej szkoły tańca. Na jej cześć Katarzyna Burgiel nazwała swą szkołę La Tormenta, czyli „burza”¹³.

W Sopocie od marca 2003 roku działa Studio Styl. Była to pierwsza w północnej Polsce szkoła tańca flamenco. Jej założycielką jest Beata Jasnoch, która w ten sposób zrealizowała swoje marzenie o stworzeniu szkoły, gdzie kobiety będą się spełniać w tańcu¹⁴. Obecnie w Trójmieście działa również szkoła El Duende, również prowadząca naukę tańca flamenco. Jej założycielami są Alicja Morena i Roberto Słucki.

Lubelska Szkoła Flamenco powstała w 1998 roku dzięki pomocy i przychylności Europejskiej Fundacji Społecznej Godne Życie”¹⁵. Założycielem szkoły jest Andrzej Lewocki. Początkowo gromadziła ona tylko gitarzystów, którzy chcieli nauczyć się grać flamenco. Jednak ponieważ flamenco to nie tylko gitara, a również taniec i śpiew, nie mogło więc zabraknąć tych dwóch elementów. Obecnie szkoła prowadzi zajęcia we wszystkich tych dziedzinach.

W Krakowie znajdują się dwie szkoły tańca flamenco. Pierwsza z nich to Centrum Tańca Ananday, które oprócz flamenco zajmuje się nauką salsy, tanga, jazzu i tańców

¹⁰ Por. www.wwww.ntf.pl, 23 maja 2008.

¹¹ Por. www.triana.pl, 23 maja 2008.

¹² Por. www.flamenco.pl, 23 maja 2008.

¹³ Por. www.tormenta.pl, 23 maja 2008.

¹⁴ Por. www.flamenco.net.pl, 23 maja 2008.

¹⁵ www.szkoła.flamenco.pl, 23 maja 2008.

towarzyskich. Drugą ze szkół jest OSKiR Podwawelski bazujący głównie na flamenco, w którym można poznać poza tańcem również samą historię flamenco.

W Polsce flamenco zaczęło się od Wrocławia i stamtąd rozprzestrzeniło na cały kraj. Niestety trudno dotrzeć do historii i początków powstania szkół flamenco. O ile pierwsze szkoły „chwalać się” swoimi początkami, to dla pozostałych nie jest to już tak ważne. Wiadomo jednak, że osobami, które wywarły znaczący wpływ na rozwój flamenco w naszym kraju były Grażyna Adamczyk Lidtke i Marek Krajewski. To oni swoją pasję do tego tańca zaszczepili w innych ludziach. Warto również zauważyć, że flamenco staje się coraz bardziej popularne w Polsce. „Odważa, brawura, waleczność i zdecydowanie. Gorące serce, namiętność, wino, miłość, śmierć, taniec, śpiew i rytm”¹⁶ – tak zdefiniowano flamenco na jednej ze stron szkół tańca. Może właśnie to są elementy, które najbardziej przyciągają do tego stylu tańca.

¹⁶ www.flamencoarte.com, 20 maja 2008.

Źródła

www.arteflamenco.sisco.pl, 23 maja 2008.

www.centrumflamenco.pl, 23 maja 2008.

www.flamenco.net.pl, 23 maja 2008.

www.flamenco.pl, 23 maja 2008.

www.flamencoarte.com, 20 maja 2008.

www.ntf.pl, 23 maja 2008.

www.szkola.flamenco.pl, 23 maja 2008.

www.tormenta.pl, 23 maja 2008.

www.triana.pl, 23 maja 2008.